

SAMMANFATTNING FÖR ALLMÄNHETEN

Under 2018 har förvaltande myndighet beviljat stöd till 17 projekt och sammantaget under hela programperioden har 66 projekt hittills beviljats stöd. Till och med den sista december 2018 har totalt 35 087 630 euro (55 %) av ERUF-medel och 6 598 247 euro (84 %) av norska IR-medel beslutats i programmet. Detta innebär att det fortfarande finns kvar ungefär 25 miljoner euro i EU-medel och 1,45 miljoner i IR-medel för intressanta projekt att söka. Under 2018 beslutade förvaltande myndighet om utbetalningar på totalt ca 7,87 MEUR. Totalt har nu ca 15,4 MEUR betalats ut till stödmottagarna under programperioden. Utbetalningarna motsvarar ca 45 % av hittills beviljade medel till projekt och ca 26 % av programmets totala budget.

Under året togs initiativ till en ansökan hos EU-kommissionen om programändring. Ansökan om programändring avsåg omfördelning av ERUF-medel från programmen Karelia CBC (FI) och Kolarctic CBC (FI och SE) till programmet Interreg Nord. Programändringen innebär att programmet tillförts 18,46 miljoner euro i ERUF-medel och att programmets budget efter programändringen nu är 60,41 miljoner euro i ERUF-medel. När den nationella medfinansieringen från EU-länderna inräknas uppgår den totala programbudgeten numera till 94,62 miljoner euro. Tillsammans med norsk finansiering uppgår programmets totala budget till ca 111,94 miljoner euro.

Inom insatsområde 1 - Forskning och innovation, har totalt 22 projekt beviljats hittills, varav två är förstudier. 19 projekt är pågående, tre projekt har avslutats till och med sista december 2018. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 10,76 miljoner euro (57 %) och av norska IR-medel har 2,04 miljoner euro (82 %) in-tecknats fram till sista december 2018. 13 av de beviljade projekten arbetar mot målet att det ska öka de små- och medelstora företagens förmåga att kommersialisera på de produkter och tjänster man utvecklar. Sammanlagt har 115 företag hittills deltagit i något av programmets forskningsprojekt. Projekten har också resulterat i att totalt 178 aktörer hittills har deltagit i olika insatser som leder till nya produkter, tjänster eller metoder. Ett av årets beviljade projekt syftar till att utveckla energieffektiv rökgasrening för små och medelstora värmeanläggningar. Ett annat projekt arbetar med att ta fram en ny betonglösning baserat på biflöden från industrin och kraftverk och lämpar sig för vinterbetong, möjliggör betonggjutning i låga temperaturer och tål långa transportsträckor. Sedan tidigare pågår projekt som bland annat är verksamma inom träindustrin, biobaserade kompositmaterial, 3D-skrivning i metall och utveckling av återvinningstekniker från gruvavfall för utvinning av vanadin.

Några andra projekt som arbetar för att aktörerna inom innovationssystemet ska stärka sin förmåga att agera på den europeiska forskningsarenan inom regionens fokusområden kommer bland annat att utreda möjligheterna för att förbättra

telekommunikations-kapaciteten/täckningen i de arktiska områdena. Det pågår även projekt om hur man inom stålindustrin kan reducera energiförbrukningen och minska sina fossila utsläpp samt få mer kostnadseffektiva och miljövänliga processer.

Inom insatsområde 2 - Entreprenörskap, har totalt 14 projekt beviljats, varav fyra är förstudier. Åtta projekt är pågående och tre förstudieprojekt har avslutats till och med sista december 2018. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 9,27 miljoner euro (56 %) och av norska IR-medel har 2,2 miljoner euro (82 %) in-tecknats fram till sista december 2018.

Ett av årets beviljade projekt, *CYNIC*, jobbar mot det specifika målet om en ökad andel SMF med gränsöverskridande affärsmodeller. Projektet ska främja utvecklingen av den digitala tjänstenäringen i regionen genom att tillhandahålla en gränsöverskridande utvecklingsmiljö för test och lärande. Projektet kommer att bidra till att SMF får tillgång till en fysisk och virtuell experiment- och lärandemiljö för IT- och informationssäkerhet. Två andra projekt som beviljats under året arbetar för att öka exporten bland regionens SMF. Det ena projektet bygger vidare på det lyckosamma projektet *VAE* som avslutades under året. *VAE II* är precis som föregångaren inriktat mot besöksnäringen med målet att öka regionens synlighet som turism- och besöksdestination och fokuserar på att utveckla året runt-turismen i regionen. Det andra projektet ska hjälpa regionens SMF att utveckla nya affärsmöjligheter genom cirkulär ekonomi, bland annat genom processer där material och komponenter återtillverkas med additiva metoder. Inom insatsområdet har det sedan tidigare beviljats projekt som bland annat berör samarbeten inom kreativa näringar, besöksindustrin, SMF inom processindustrin, samt företag inom livsmedelsbranschen.

Även inom insatsområde 2 har programmet lyckats väl med att få företagen att medverka i projektens aktiviteter. Indikatorn för deltagande företag i gränsöverskridande marknadsinsatser har under året kommit upp i sammanlagt 225 företag, jämfört med programmets mål på 200 företag. Även utfallet vad gäller deltagande i affärsutvecklande insatser är redan uppe i 87 % av programmets slutmål.

Inom insatsområde 3 – Kultur och miljö, har totalt 19 projekt beviljats, varav två är förstudier. 15 projekt är pågående och fyra projekt har avslutats till sista december 2018. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 9,34 miljoner euro (55 %) och av norska IR-medel har 2,09 miljoner euro (89 %) in-tecknats fram till sista december 2018.

Två av årets fem beviljade projekt arbetar mot det specifika målet att stärka regionens kultur och kulturarv. Målsättningen med *Viesso duobddága/ Levande landskap* är att öka förståelsen kring det lulesamiska området som ett gemensamt

landskap i Sverige och Norge samt att förmedla samisk användning och förståelse av landskapet som underlag för upplevelser och naturbaserad turism i nordliga områden. Det andra projektet *Digital access to the Sámi heritage archives* handlar om att förbättra det samiska kulturarvets åtkomlighet genom att skapa en informations- och kommunikationsteknisk applikationshelhet där systemet fungerar som ett sökverktyg och länkar användaren till befintliga digitala samlingar kring den samiskspråkiga kulturen och kulturarvet.

Under året har det även beviljats medel till projektet *HALTI* som arbetar mot det specifika målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. Projektet ska upprätta en långsiktig hållbar årlig verksamhetsplan och en gemensam naturturismplan (visitor management plan) för samverkansområdet Halti. Projektet omfattar naturskyddsområdet Käsivarren erämaa i Finland samt Reisa nationalpark och Raisduottarhaldi landskapsskyddsområde i Norge.

Det har hittills beviljats medel till totalt sex projekt som arbetar mot det specifika målet om en förbättrad bevarandestatus över naturmiljöer. Förutom ovannämnda *HALTI* pågår projekt bland annat kring Tana älv för att bland annat avlägsna vandringshinder och bedöma tidigare restaureringsverksamheters inverkan. Andra projektet handlar om att bidra till bevarandet av Bottenvikens biologiska status, bland annat genom att utarbeta gemensamma metoder som minskar vattendragens transport av miljögifter till Östersjön.

Inom insatsområde 4 - Gemensam arbetsmarknad, har totalt 11 projekt beviljats, varav fyra är förstudier. Sju projekt är pågående, och fyra projekt har avslutats till sista december 2018. Av insatsområdets budgeterade ERUF-medel har 2,10 miljoner euro (46 %) och av norska IR-medel har 0,45 miljoner euro (65 %) in-tecknats fram till sista december 2018.

Två av årets fem beviljade projekt arbetar mot målet om att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. För det ena projektet, *Bottenviksbågens ungdomar*, är det huvudsakliga målet att öka ungdomars gränsöverskridande rörlighet under studietiden, utifrån att de lär sig entreprenörskap, företagsamhet och gränsöverskridande samarbete. Syftet med det andra projektet, *Academic North*, är att hjälpa akademiker hitta arbete på ett socialt hållbart sätt och att bidra till lösningar kring bristen på kompetent arbetskraft inom framför allt ICT-branschen. Projektet ska bland annat bedriva ett tätare samarbete mellan flera av programområdets universitet.

Det har även beviljats medel under året till projektet *Sámi musihkkaakademija* som arbetar för att stärka kompetens- och kunskapsutvecklingen inom de samiska näringarna. Projektet mål är att stärka den samiska musiken som näring. Projektets innehåll är en tvåårig vuxenutbildning i samisk musik, utvecklande av undervisning i samisk musik på förskolor och skolor, främjande av

kulturföretagande inom musiken samt utvidgande och förstärkande av nätverket. Sedan tidigare har det bland annat beviljats medel till projektet *Biegganjunázat* som har huvudmål att erbjuda gränsöverskridande undervisning inom renskötsel. Några andra exempel på projekt som pågår och som har redovisat resultat är bland annat *Arctic Labour* och *Rampen/Ramppi*. Båda projekten arbetar för att öka den gränsöverskridande rörligheten på arbetsmarknaden. I *Arctic Labour* är målet att antalet personer som flyttar eller överväger att flytta över gränsen ska öka, medan målet i *Rampen/Ramppi* är att hitta samverkansformer mellan berörda organisationer för att minska antalet ungdomar i regionen som varken har arbete eller kvalificerad utbildning. Hittills har 1077 personer deltagit i gränsöverskridande rörlighetsinitiativ genom någon av programmets insatser.